

Příslušnost pořadu práva pro žalobu, aby žalovaný odstranil se žalobcova pozemku bláto, jež na ně vyvezl z rybníka, jsoucího v soukromém vlastnictví.

Žalovaný zpachtoval rybník, jenž byl soukromým vlastnictvím propachtovatele a čistě jej, vyvezl z něho bláto na pozemek žalobkyně. Proti žalobě na odstranění bláta z pozemku žalobkyně vznesl žalovaný námitku nepřipustnosti pořadu práva, které soud I. stol. vyhověl a žalobu odmítl, maje za to, že tu jde o poměr veřejnoprávní, zakládající příslušnost úřadů správních. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva, a N. s. nevyhověl dovolacímu rekursu. — Pro příslušnost soudu nebo správního úřadu není rozhodnou otázkou, zda žalovaný svým činem zamýšlel na příklad měniti tok vody, když předmětem žaloby není tento konečný úmysl strany, nýbrž rozhodným je pouze čin za dosažením jeho předsevzatý a norma právní, podle níž tento čin právnicky posuzovati dlužno. § 50. vodního z. pro Čechy ustanovuje sice, že musí majitel břehu proti zaplacení náhrady trpěti skládání materiálu na břehu, když se jedná o provedení neb udržení dobrého stavu vodní stavby, a že politický úřad k návrhu vlastníka břehu může stavebníku odklizení materiálu určití přiměřenou lhůtu. Skládání bláta na cizí pastviny může tvořiti buď obsah služebnosti nebo zákonného omezení vlastnického práva k pastvině. Zda pachtýř rybníka měl při tom na zřeteli zajistiti odtok vody z rybníka, nebo jinou úpravu rybníka, není pro otázku příslušnosti rozhodným. — Nelze čištění rybníka pokládati za vodní stavbu ve smyslu § 50. vodního zák. — (R. I. 699/22, Sb. ú. č. 1715.)

Literatura.

Právník: Roč. šedesátý třetí, seš. III.: O. S.: JUDr. Leopold Heyrovský. Dr. Fr. Rouček: Vlastníková dispozice uvolněnou hypotekou v osnově čl. občanského zákona. Posudek Nejvyššího soudu o některých otázkách vztahujících se na sjednocení civilních zákonů procesních Antonín Hobza: Názvosloví leteckého práva. Naše letecká administrativa.

Seš. IV.: Dr. J. Drachovský: Několik národohospodářských poznámek k návrhu zákona na ochranu úschov a vkladů. Dr. Fr. Čada: Zákonná úprava místních názvů v Čechách. Posudek Nejvyššího soudu o některých otázkách vztahujících se na sjednocení civilních zákonů procesních.

Soudcovské Listy: roč. V., čís. 4.: Dr. Jos. Zelinka: Zákon na ochranu nájemníků a zvýšení nájemného. J. Divoký; r. z. s.: Uplatňování kompenzace ve sporu. Dr. Rudolf Schreiber: Německé soudnictví. MUDr. a JUDr. Vít Levít: Nevhodná volba mezi znalci lékaři a chemiky při vyžadování chemických pokusů. J. P.: Reforma rejstříku P. a evidence věcí nesporných. Dr. A. Moravec: O reformě porot.

»**České Právo**« (časopis Spolku notářů československých; administrace v Praze II., Václavské nám. 28.).

Roč. V., čís. 10.: E. S.: Za Leopoldem Heyrovským. Emil Svoboda: O lidech úchylných. Dr. V. Černý: O osnově notářského řádu. Rozhodnutí Nejvyššího soudu.

Ročník VI., číslo 1.: JUDr. Jaroslav Čulík: Vládní návrh zákona o vykonávání soudní moci a příslušnosti řádných soudů ve věcech občanských. Dr. Karel Batěk: Poznámky advokáta k osnově nového jednotného notářského řádu.

Čís. 4.: Ing. Jos. Hůla: Nové systémy nákladové dopravy a jejich vliv na odstranění deficitu československých drah. Dr. Cyrill Horáček: Příspěvek k naší populační otázce. Emil Edgar: XVIII. století úvodem do moderního hospodářství. Tomáš Akvinský. Dr. Jindřich Mayer: Argentinská stabilisace měny. Projekt vzestupné daně z bezpracného důchodu. Rozhledy hospodářské a sociální.

Česká advokacie: roč. X., čís. 2.—3.: Dr. Ladislav Valenta: Vzpomínka na čtvrtstoletí Spolku českých advokátů. Dr. Stompfe: Slavnostní schůze pařížských advokátů dne 1. prosince 1923. Dr. Bohdan Klíneberger: Vlastnická hypoteka. Dr. Löwy Eugen: Reforma práva občanského. Dr. Slabý Em.: K přeložení trestního soudu na Pankrác. Dr. Traub R.: Rozhodčí klausule kolektivních smluv zemědělských.

»**Obzor národohospodářský**« (orgán Jednoty pro povzbuzení průmyslu v Čechách; administrace v nakladatelství J. Otto v Praze, Karlovo nám. 24 n.).

Roč. XXIX., čís. 2.: Prof. Dr. C. Horáček: Stabilisace měny a drahota. Inž. Emil Zimmmer: Hydroelektrisace. Dr. Ant. Basch: Obchodně-politické otázky československé. Dr. Josef Gruber: Josef Ignác Buček. Zprávy. Rozhledy hospodářské a sociální. Věstník Jednoty ku povzbuzení průmyslu v Čechách.

Čís. 3.: Dr. Vilém Funk: Novela k dávatce majetkové. Řed. Fr. Rössler a prof. Jos. Schneider: K 25leté paměti založení technologického musea pražského. Dr. Josef Gruber: Josef Ignác Buček, první učitel národního hospodářství na pražské universitě. Dr. Cyrill Čechrák: Státní dluh a jeho účinky na nezaměstnanost v Anglii. Rozhledy hospodářské a sociální.

Všehrd: roč. V., čís. 7.—8.: Dr. Zdeněk Neubauer: Význam senátu podle ústavy československé. Dr. Bohumil Kučera: Angloamerický systém v právu mezinárodním. Karel Drdacký: K výkladu § 105. ústavní listiny československé. Dr. Karel Novák: K unifikaci domovského práva v československé republice.

Věstník ministerstva vnitra: roč. VI., čís. 1.: JUDr. Václav Dusil: Prameny československého práva spolkového. Zákony, nařízení, výnosy, oběžníky. Štěpán Egyed: Nynější státoprávní zařízení Maďarska. James Bryce: Americký kongres:

Čís. 2.: Antonín Hons, místotaj. min. unif.: Význam fikce příznivého vyřízení v zákoně župním.

Administratívne pokračovanie, platné na Slovensku, s úvodom theoretickým o výkonnej moci. Napísal Dr. Julius O s v á t h, Košice 1924. Tlačiareň Sv. Alžbety, úč. spol., str. 68, cena 30 Kč. — Spis obsahuje 3 částky. Prvá theoretická jedná o vzniku a obsahu státního bytí a státních úkonech, zejména o moci výkonné a jejich funkcích. K části té jest připojen dodatek nadepsaný: Pojem verejnej služby.

Druhá část knihy obsahuje překlad zák. čl. XX : 1901 o zjednodušení veřejnoprávního pokračování a to »se z m e n a m i z o d p o v e d a j í c í m i z á k o n o m č e s k o s l o v e n s k ý m«. Překlad sám plně neuspokojuje. Tak na př. marginální rubrika k § 1. až 12. »opravné prostředky« byla v přehledu vůbec vynechána; v § 1. zákona se sice výslovně uvádí, že lze brát^í v odpor rozhodnutí a opatření správních úřadů, ale slovo opatření bylo v překladu vynecháno. — V § 5. v překladu se praví, že úřad odvolání a dovolání nepovolené nebo opožděné může odmítnouti, ačkoli dle jasného znění zákona tak učiniti musí. Nepovolené odvolání jest nevhodný překlad odvolání nepřipustného. — V § 6. jest nesprávně přeloženo, kdy lhůta počíná (nikoli odo dňa vyhlásenia, nýbrž deň po tom) a důležitý odstavec 3. o tom, že k zachování lhůty stačí, byl-li opravný prostředek podán poslední den na poštu, byl vůbec vynechán.

V § 10. cdst. 3. bylo zapomenuto v překladu, že obnova musí býti podána písemně

Nesprávně jest tvrditi, že § 12. pozbyl účelnosti, naopak § 12. platí i nadále, jak i správní soud několikrát uznal.

V § 14. odst. 1. a 2. chybí konec, v § 18. začátek, § 22. je stylisace autorova, ačkoli dle textu by se to zdálo býti překladem zákona.

Stejně není přesným překlad § 23.

V § 31. se překládá, že ministerstvo má právo přezkoumací vykonávati »z ohľadu verejnosprávneho riadenia«, kdežto zákon mluví o hledišku »zjednodušení správního řízení.«

VI. hlava zákona jest nadepsána: Hospodaření s penězi a účetnictví; autor ustanovení nepřekládá, ačkoli vládní nařízení ze dne 14./XII. 1922, čís. 367. a 368. na předpisy ty odkazují; rovněž není v překladu vůbec označena samostatně VII. hlava Z á v ě r e č n á u s t a n o v e n í (§ 41. až 44.), z níž § 41. nesporně platí i nadále.

b) Autor v nadpisu překladu zák. čl. XX : 1901 uvádí, že v textu jest již přihlíženo k změnám, odpovídajícím zákonům československým; to se stalo jen v ý m i n e č n ě a ne vždy správně, tak na př. nesprávně jest v § 2. lit. b) uváděti na místo správního výboru ž u p n í v ý b o r.

K § 13. v městech s regul. magistrátem není policejního kapitána, nýbrž jen městský notářský úřad; trestní agendu policejní v Bratislavě a Košicích vykonávají policejní ředitelství.

K § 23. pokuty peněžité za přestupky branných zákonů nově upravil § 55. českého branného zákona z 19./III. 1920, čís. 193. Jednací řád pro komitáty a spr. výbory na základě § 32. vydaný byl nahrazen nyní jednacím řádem pro župní a okr. úřady čís. 290/22 a § 33. byl nahrazen § 101. župního zákona.

Třetí část knihy, nadepsaná: Administrativne pokračovanie pojednává o zaprotokolování, expedování a registrování, o rozvrhu práce, určení referenta a věcech pres'diálních, o referentech a vybavování záležitostí, zodpovědnosti referentů, o oznámení a právních následcích administrativních opatření, o opravných prostředcích a jich rozdělení, o odvolení, o dovolání, o rekursu, o ospravedlnění, o znovuzahájení a o apelatě vrchnosti. Autor tu podrobně vyličuje jak interní agendu úřední, tak i externí vztahy úřadu k stranám (doručování a opravné prostředky), ale neuvádí, kde jsou předpisy

o této interní činnosti uloženy; má patrně na mysli starý komitátní řád jednací čís. 125.000/1902, který ovšem byl nahrazen jednacím řádem pro župní a okresní úřady (vl. nařízení čís. 290/22) a kancelářským řádem v § 36. tohoto jednacího řádu dovoleným.

§ 6. a následující jsou volnou parafrází instrukce o opravných prostředcích, vydané nař. uher. min^{ist}terstva vnitra čís. 4600/1901 k provedení k § 1. až 12. zák. čl. XX : 1901.

§ 11. jest překladem § 11. uh. uvedené instrukce, ale ovšem pozbyl mnoho na významu zavedením župního zřízení (sr. spis Dra Otakara Maška: Působnost okresních a župních úřadů na Slovensku, který asi autoru nebyl znám).

Uherské právo jest dosud v literatuře československé málo zpracováno; ovšem třeba prací přesných, aspoň v tom směru, aby zákon byl správně přeložen, když již ne vyložen. Pokud tomuto požadavku práce kritisoaná vyhovuje, ukazují výše uvedené poznámky.

Rôzne zprávy.

Otázka cirkevných majetkov.

Ap. vikár Dr. P. Jantusch podal sťažnosť k Najvyšš. správne mu súdu proti výnosu ministerstva školstva č. 108.207/23 do nevydania správy cirk. majetku vikariátu.

Sťažovateľ popiera právo čs. vlády na spravovanie, trebárs i dočasné, cirkevných majetkov a menovite napadá sriadenie novej komisie pre správu cirkevných statkov, ktoré ešte neboly vydané jemu jako novomenovanému apoštolskému vikárovi.

Ministerstvo pre správu Slovenska podalo v tejto veci obširne vyjadrenie pre odvodný spis (z pera odborového radcu Dra Štefana Benku), z ktorého vynímame :

Sťažovateľ privlastňuje si aktívnu legitimáciu k podaniu sťažnosti, opierajúc sa jednak o dekret pápeža Piusa XI. čís. 3857 zo dňa 29. mája 1922, jednak o memorandum pápežského nunciusa v Prahe zo dňa 18. decembra 1923.

Naproti tomu dľa názoru tunajšieho úradu sťažovateľ nemá subjektívnej legitimácie na podanie sťažnosti a to z týchto dôvodov :

a) Sťažovaný výnos obsahuje všeobecne platné právne pravidlá ohľadom ďalšej správy a likvidácie niektorých katolíckych statkov na Slovensku, teda nezasahuje do subjektívneho práva sťažovateľa, ktoré by mu patrilo podľa ním uvedených Can. 314 a 315 Codicis juris Canonici Romae 1907 jako pápežskou Curiou menovanému apoštolskému administrátorovi, pokiaľ napadnutý výnos týka sa nielen cirkevných statkov ostrihomskeho arcibiskupstva, ale aj majetkov ostrihomskej kapituly a ostrihomskeho seminára, ďalej budapeštianskeho seminára, náboženského študijného a univerzitného fondu; opátstva beneditskeho, lekárskeho a zirkého, biskupstva rožňavského, kapituly rábskej, kapituly jágerskej a opátstva čorňanskeho.